

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 72 кор.
Для України 36 руб.
Для п. Америки 250 дол.
Для Канади 250 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil
Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платиться з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Україні до спону
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Новий проект конституції Східної Галичини.

Президент Української Національної Ради др. Евген Петрушевич розіслав державам антанті (Англії, Франції, Італії, Бельгії та Японії) проект конституції для Східної Галичини до розгляду і затвердження. Про цей проект можемо тепер подати дещо докладніше.

Держава обіймає Галичину по Перемишль включно від Перемишля аж по Сянік-границю творить ріка Сян; лупківська залізниця із Лемківщиною остає при Галицькій Республіці. Державними народностями є Українці, Поляки і Жиди, що користуються рівними правами на області публичного життя. Форма правління республіканська. Законодатну власть в Гал. Республіці виконує весь її наряд через своє заступництво, вибране на підставі загального, без ріжниць пола, рівного, безпосереднього, тайного і пропорційного виборчого права. Вибори послів до Держ. Ради відбуваються на п'ятилітній період, окремо по народностям, то зн. що українська народність, а так само польська та жидівська, вибирають кожда окремо своїх послів, а національні меншости всі разом

чим органом є державна Міністерія.

Школи народні й середні мають бути зорганізовані в міру потреби з окрема для всіх трьох головних народностей, а наука в школах мається подавати в матірній мові учеників. Устрій університетів та інших вищих наукових заведень, для всіх доступних улажують особні закони. Внутрішньою урядовою мовою всіх державних урядів Гал. Республіки є мова українська. Зовнішніми урядовими мовами в Гал. Республіці — в устних і письмєнних зносинах — є мови: українська, польська і жидівська. Горожане держави, корпорації й інституції одержують від властей й урядів на внесені письма відповіді в одній із згаданих мов. залежно від сього, в якій мові внесено письмо. Постанова що до внутрішньої урядової мови не відноситься до автономних властей. Ці останні самі установлюють внутрішню урядову мову, отже українську, польську або жидівську.

Переходові постанови вирішують, що в цілі введення в життя ухвал великих держав антанти твориться «Міжкоаліційну Комісію для Галицької Держави», до якої великі держави антанти висилають по одному представникови. Утворена Комісія покликє «Адміністративну Раду» до якої від

рейму адміністрації перевести вибір Державної Ради, протягом дальших шістьох тижнів перевести вибір першого президента Республіки, на найдальше до 14-ти від вибору президента скликати Державну Раду на перше засідання, на яким Президент Республіки зложить присягу. Після зложення присяги Президентом і утворення ним Державної Міністерії Адміністраційна Рада зложить свої повновласти в руки Міжкоаліційної Комісії та передасть адміністрацію держави в руки її президента,

„Українське Слово“.

Масове арештування українського студентства в Чернівцях.

Отсим подаємо громадянству сумну вість, що дня 9. ц. м., в день Загальних Зборів „Народного Дому“ таки в „Народнім Домі“ відбулося масове арештування студентів академічних Товариств „Союз“, „Православна Академія“ і „Зоря“. День Вознесення 1921 р. останеться в історії українського народу на Буковині пропам'ятним днем, — днем небувалої ще зради Українців над Українцями; днем, коли те українські зрадники Цуркановичі і кліка викидали українських студентів з українського „Народно-

добра за безціни а тих що противляться, трактувати поліцією та арештуванням. Такого страшного злочину, такої ганебної зради народу не допустивсь до сьогодні на Буковині ще жаден виділ, або член виділу товариств. Нехай же ця ганьба і цей сором спаде на тих, що призвали поліцію, що бігли за нею, що зажадали арештування українського студентства в українським „Народнім Домі“!

Арештування 29-ох українських студентів зрадниками, хрунями народу, Юдами-Іскаріотами під проводом соц.-дем. Із. Цуркановича. Загальні Збори тов-а „Народний Дім“. Вступ лише за запрошенням. Хто запрошений, громадянство не знає. Багато членів запрошено не дістали, їх не хочуть допустити до нарад. Певний гурток осіб, а то: Ізидор Цурканович, проф. Мігуля, проф. Бекул, інсп. А. Клим, проф. Ром. Івасюк, проф. Петрашук, проф. Радомський і оден п'ятий член та ще кілька розпоряджуються, якбито „Народний Дім“ був їх власністю. На зборах являється гурток студентів товариств „Союз“, „Православна Академія“ і „Зоря“. Від коли „Нар. Дім“, брало завсідди студентство участь в Загальних Зборах, що відомо й соціалістови І. Цуркановичеві. До цих зборів забороняє вступ. п. Цурканович. Гостей, кажуть не треба. Починається остра перепалка між клікою а ин-

наряд через своє заступництво вибране на підставі загального, без ріжниць пола, рівного, безпосереднього, тайного і пропорціонального виборчого права. Вибори послів до Держ. Ради відбуваються на п'ятилітній період, окремо по народностям, то зн. що українська народність, а так само польська та жидівська, вибирають кожда окремо своїх послів, а національні меншости всі разом. Чисельний розділ польських мандатів між народности має бути переведений виборчою ординацією в пропорціональним відношенню числа кожної народности до загального числа населення держави. Нововибрана Держ. Рада вибирає з поміж послів президента Держ. Ради і 4-ох віцепрезидентів. Президент Держ. Ради має бути української народности. Щонайменше 1 віцепрезидент мусить бути польської і 1 жидівської народности. На чолі Республіки стоїть тільки оден президент. Виконую-

рядову мову, отже українську, польську або жидівську. Переходові постанови вирішують, що в цілі введення в життя ухвал великих держав антати твориться «Міжкоаліційну Комісію для Галицької Держави», до якої великі держави антанти висилають по одному представникови. Утворена Комісія покликує «Адміністраційну Раду» до якої від українського населення виделегує Українська Нац. Рада 7-ох представників, польське населення через свою центральну політичну організацію 3-ох, а жидівське населення 2-ох представників. Адм. Рада стоїть під протекторатом Міжкоаліційної Комісії для Галицької Держави.

Міжкоаліційна Комісія негайно передасть Адміністраційній Раді на місці всю політичну та мілітарну владу на території Галицької Республіки. Правом і обов'язком Адм. Ради є найдалше на протязі трьох місяців від дня пе-

булося масово арештувати членів академічних Товариств „Союз“, „Православна Академія“ і „Зоря“. День Вознесення 1921 р. останеться в історії українського народу на Буковині пропам'ятним днем, — днем небувалої ще зради Українців над Українцями; днем, коли то українські зрадники Цуркановичі і кліка викидали українських студентів з українського „Народного Дому“ й допровадили до того, що арештовано 29 невинних, повної енергії до праці студентів за те щд ці бажали лише прислухуватись як це й давніше бувало, нарадам Загальних Зборів „Руського Народного Дому“. Арештованих провадили під ескортою до поліційної дирекції, держали їх так довго, доки зрадники українського народу не відбули свої особисті наради нібито Загальні Збори „Р. Нар. Дому“, і ганебним способом допровадили до того, що їх вибрано знов до виділу „Нар. Дому“, який буде й на далі продавати народні

власністю. На зборах являється гурток студентів товариств „Союз“, „Православна Академія“ і „Зоря“. Від коли „Нар. Дім“, брало завжди студентство участь в Загальних Зборах, що відомо й соціалістови І. Цуркановичеві. До цих зборів забороняє вступ. п. Цурканович. Гостей, кажуть не треба. Починається остра перепалка між клікою а іншими членами. Пан Цурканович хапається за поліцію. До услуг стають „Запорожці“. Приходить поліція й арештує слідуючих студентів: М. Берізка, В. Бучура, від поручника тов-а „Союз“, який мав мати рішачий голос на Зборах, В. Волянський, Е. Волянський, Д. Грескул, А. Данилевич, Д. Дідів, К. Драпака, Ю. Дмитрюк, І. Дудич, Д. Ілюк, В. Канюк, П. Козак, В. Лемний, І. Лемний, О. Лесюк, П. Лесюк, І. Лукач, В. Маріяш, М. Одайський, З. Онишук, С. Пенюк, І. Пігуляк, Д. Радиш, В. Руснак, В. Трачук, В. Фещук, Я. Урбан,

В. Злотополець.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

(Дальше).

Не гаючи часу, послав він Чінкадавина до дому, щоб той приготував харчів на день й привіс мотуззя, й потрібне до будовання знаряддя, а сам зістався на березі щоб рубати дерева на сплав.

Тут тільки помітив Микола оподалік кудлату собаку, що привітно вимахуючи хвостом, несміло дивився на вдягнуену в шкуряне вбрання людину. Микола зрозумів одразу, що оця саме «звірюка» й переслідувала в воді череляканого Чінкадавина. Страшенно зрадів новому другові, він покликав зголоднілого собаку до себе й почав його гладити та годувати.

Уже вечоріло, як Чінкадавін вернувся з харчами. Повечерявши, до глухої ночі працювали наші острівяне, хоч утомлені були страшно. А як місяченько почав заходити й шо-раз густіша темрява налягала на землю, тоді тільки Микола зі своїм другом, не чуючи ні рук, ні спини лягли під деревом і заснули твердим сном.

А Кудлай (так назвав Микола враного собаку), ліг біля ніг Чінкадавина

з яким уже встиг стоваришуватися, вірно сторожуючи своїх нових господарів.

Вивантаження розбитого корабля.

Ледві почалося розвидняти, як Микола розбудив свого джуру й обоє звалися до роботи. Цілісінський день працювали вони безупинно так, що тогож іще вечіра скінчили сплав. А збили його ось яким способом: грубезні стовбури дерев звязали в два ряди мотузками, посплітавши ще гнучкими та міцними дубцями індійської верби. Отож вийшов дуже міцний сплав десять стіп завдовжки й стільки-ж майже стіп завширшки. Також не забули наші майстри будувати сплав край берега та ще й на округлих пеньках, щоб без труду спустить його на воду.

Другого дня вранці почався як звичайно відплив моря. Не гаючи ні одної хвилини, спустили наші острівяне сплава на воду, а хвилі самі гнали його мов струєю на повне море. Проминуло з півгодини й Микола з Чінкадавіном підпливали вже до корабля.

Серце забилося в нашого козака, коли побачив перед собою велике європейське судно. Його першим бажанням було, ним пливати. — «Хоча небезпечно воно пускатися в дорогу самому» думав Микола «бо-ж керувати судном на повному морі ледві чи зумію, т'алеж піду на відважне. Може Бог замисердиться над козаком,

Коли не пощастить мені допливати до Європи, то пр.наймі дібюся до якої-будь європейської оселі на побережжю Америки. Все ж таки певніше буде пливати кораблем, аніж малим човном.» Отак роздумуючи, обпліз він навколо корабля, оглядаючи скелясту міліну, на яку осіло судно.

Наприкінці, хоч як це було Миколі тяжко, вирішив, що й думки не може бути зрушити корабель і спустити на повне море, бо гургаган кинув його межки дві скелі. Там осіло судно так міцно, що ніяк не можна було його зворушити ні взал, ні вперед. «Тут стоятиме воно довго», подумав сумно Микола, «аж поки хвилі не розіб'ють цього до краю; треба рятувати, що можна буде.»

По ливні виліз наші козак на поміст Чінкадавін, який іще не міг забути вчорашньої пригоди, ледві зважився лізти за своїм наном. Отже, хоча тремтів на цілому тілі, бо знову зустріла його ця «рогата потвора», пішов проте за Миколою.

Але цим разом «потвора» не була вже такою грізною, бо лежала без сил на помості й не могла навіть підвести голови: вже три дні як ніхто не давав їй їсти. Микола вітразу догадався, чому саме цап так охлав і почав шукати сїна або чого вишого, щоб дати зголоднілій худобі. А що він добре знав на будові корабля

то незабаром цап смикан принесене сїно з руки Миколи й жагїбно жував, а Чінкадавін придивлявся цікаво до незнаного звіра, перед яким невідчував більше ніякого страху.

Тепера почав Микола як слід оглядати корабель. Переходив із одного відділу до другого й на превелику свою радість знаходив на кожному кроці річі, на які на Україні не звертав навіть уваги, але на відлюдности острові були вони для нього неоцінним скарбом. Тут стояли повні лантухи рижу, сухарів, мук, збіжжя там ізнову — барила горілки, руму й вина, там — бочки пороху й куль. У другім місці було складані гармати й цілими стосами валялися рушницї, пістолі, шаблі. У Миколи заблищали очі, в жилах заграла українська кров: він не міг здержатися й потяг вібрати ці ці пістолі, й яко знавець оглядав шаблі.

Намилувавши зброю пішов наш козак далі й натрафив зненацька на скарби, пили долота, сверли, гембі та шершепки, молоти двихи ножі і ножиці та інші знаряддя. — «Ось тепер заведу господарство!» тишався наш острівянин, не будучи вже щодати кудлатому собаку й каміням золотом, як перекотилося ще 5000 літ тому. А ось і горішки, миски, тарілки, ложки, чарки та інші посуд. Придасться, придасться!» промовляв він

та І. Юрійчук. Держали їх в арешті від $\frac{1}{4}$ 6 год. до $\frac{1}{2}$ 11 год. 11 вночі. По переслуханню засудили їх н. п. § 11. ціс. расп. з р. 1854 грошевою карою по 50. леїв, а І. Пігуляка і С. Пенюка по 100 леїв. По арештуванню студентів найбільше впливові і заслужені члени основателі „Нар. Дому“, як о. протоєрей Т. Драчинський, надр. Ясеницький, нотар Дрогомирецький, унів. проф. о. Др. Єреміїв, о. Др. о. Др. К. Бриндзан і багато інших членів опустили салю. Кліка ликує що побідила.

Нечувана обнижка польської марки.

Під таким заголовком подибуємо в краківському „П. Kur. Codz.“ в числі з 9. ц. м. статтю яка є вірною світлиною відносин, котрі тепер панують в Польщі.

Цей вшехпольський орган пише: „Під теперішню хвилю має німецька марка вартість 20 польських марок. чеська корона 19 пм., стемпльована австр. корона 2 пм. 10 фен. а нестемпльована австр. корона (вицофана в нас п. Грабським по ціні 70 фен. 8 пм.) Щож до долярів, франків, лірів та англ. фунтів, — то біржа не нотує їх сьогодні цілком, бо курси закордонних валют осягнули вже вершину наворотних чисел. Чомуж це так? Тому бо нас, без огляду на те, що дійсна потреба закордонних валют дуже незначна, а купці майже цілком не спроваджують жадних товарів та поки що не покривають цілком своїх закордонних довгів, — на наших біржах, як офіційних так — і то в ще більшій мірі — на чорних, скуповується просто нечувані скількості чужої валюти. А діється те все на очах наших властей, які наче не розуміють того, що ми на найкращій дорозі до банкрутства польської марки. А тепер спитаймо: хто властиво скуповує в так великанській мірі чужу валюту? Ніхто інший тільки наш власний уряд, наші міністерства, які день в день причинюються своєю господаркою

нами польських марок!). А що не всі члени місії бажали користуватися такою дорогою приемністю, — та всі зайві самоходи відступлено зі сусідської чемности французьким військовим властям, причім знову витрачено багато гроша. Найбільше грошей викидається на різнородні делегації вислані нами за кордон. Їх іменно заосмотрюється дуже видатно долярами фунтами марками, франками чи там коронами, що їх набувається без огляду на курс і без розбору так що ця погоня міністеріяльна за чужими валютами є просто нечувана. Вистане сказати, що одно висланне чотирох смарків до Вашингтону — не знати пощо — коштувало 85 мільонів. На кінець помічаємо, що в тій пильній праці над обнижкою нашої валюти беруть визначний уділ і другі міністерства, які — своєю нетерпимістю, обмеженнями та робленням трудностей зі свого боку причинюються до припізнення улаштування нашого господарського життя та до унеможливлення нашої продукції, а тим самим діляють на шкоду вартости нашої марки. Типовий зразок в тім напрямі — це славетний варшавський уряд привозу і вивозу“.

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

Жидівський повстантський комітет.

Особа, що прибула з Гайсинщини, передає, що велика сила жидів переважно молоді й середнього віку тікаючи від большевицького терору організувала ряд повстанських загонів, які в гарних стосунках з селянами й підтримуються ними. Ці загони організували свій повстанський комітет з гаслом „Самостійна й Незалежна Україна“. „Це єдине. — кажуть вони, — що зможе забезпечити спокій й дасть можливість працювати продуктивно жидівському населенню.“

Комітет увійшов у тісні зносини з Мордалевичем, Марусею й іншими повстанськими отаманами.

До Махна відносять ворожо за

шної акції митр. гр. Шептицького в Римі.

Після наради явилася у президента міністрів Вітоса окрема делегація, зложена з послів Гржендзельського, Діаманда (соц.-дем.), Гальбана й Скарбка й поставила такі домагання: 1) вяснити справу іменования д-ра Боцяна гр.-кат. єпископом у Луцьку; 2) вислати до Риму, представника, що „поінформував-би“ Ватикан про положення на Сході і, 3) домагатися від уряду, щоб він предложив політичну пропаганду в справах східних „кресів“ і 4) відновити польське представництво при Лізі Народів (на місце Падеревського, якого дня 25. травня звільнено із цього місця.)

Повстання на Україні.

УПС. повідомляє: Катеринославські „Ізвестія“ з 30. мая повідомляють: Отаман Махно заволодів червоною дніпровською флотилею замкнув водний шлях між Києвом і Херсоном, і острілює артилерією положені на березі Дніпра міста. Отаман виконує тепер функції адмірала і наче суверен панує не тільки над найбільшим водним шляхом на Україні але також над великими просторами право і ліво бережжа. „Як довго ще — питає большевицький орган — селянсько-робітничий уряд переносити-ме такий сором? Сьогодні Махно, завтра Струк, після завтра вони оба. Якщо нам не вдасться опанувати положення, так наша влада не сягатиме поза Харків доки поки якийсь малий Петлюра не прожене нас і звідтам.“

Б. прем'єр В. Голубович засуджений на п'ять літ тюрми.

УПС. повідомляє зі Львова: Бувший президент міністрів У.Н.Р. за часів Центральної Ради і член української делегації в Берестю Литоськім, Всеволод Голубович після однорічного побуту в большевицькій тюрмі станув іноді перед судом чрезвычайки в Харкові і зі-

обвинувачення в тому, що він „спекулював“, ухиляючись від здачі лишків по розкладці.

Ревтрибунал визнав селянина за свідомого ворога робочо-селянського уряду і приговорив його до найвищої кари розстрілу.

Діточа освіта в совітській Росії.

УПС. повідомляє: Літературна комісія совітського комісаріату для народної освіти, на котрої чолі стоїть Луначарський, розписала конкурс на найкращу казку для дітей.

Большевицькі часописи розписують такі приписи для авторів котрі убігаються о нагороду:

В казках для дітей не сміє бути ніяких забобонів і ніяких натяків на ангелів, пророків, лихих і добрих духів і д. т. Треба представити королів і князів як народних тиранів, бо вони є дійсно такими. Найкраще було-б взяти як тему для казок будучність людства, теми з життя робучого люду, тріумфи червоної армії і нищення буржуазії.

Релігійні і митологічні теми в яких є згадка на Бога, чорта і їх слуг не будуть прийняті.

РОЗСТРІЛ 15 ЧОЛОВІКІВ.

Окремий відділ Харківської військової округи приговорив на розстріл 15 чоловік служачих в совітських установах за „шантаж“ і спекуляцію. Присуд виконано. Між розстріляними є визначні комуністи як нпр. Чеведовський.

НОВА ЧАСОПИСЬ НА БУКОВИНІ.

В Чернівцях вийшло 1. число місячника „Промінь“. Адреса нової часописі така: Чернівці, вул. Йосифа ч. 1. Укр. акад. тов. „Союз“ у Чернівцях.

НАГЛІ СУДИ НА ВОЛИНІ.

На всій території волинського воевідства заведено наглі суди.

Цей розпорядок видано міністерством внутрішніх справ і дуже спішно введено в життя.

жої валюти. А діється те все на очах наших властей, які наче не розуміють того, що ми на найкращій дорозі до банкрутства польської марки. А тепер спитаймо: хто властиво скуповує в так великанській мірі чужу валюту? Ніхто інший тільки наш власний уряд, наші міністерства, які день в день причинюються своєю господаркою до того, що марка стає безвартісним паперцем! Бо кожне міністерство робить за кордоном на свою руку закупна у висоті великого числа мільонів франків чи там доларів, та викликає тим самим штучне запотрібування, а через те підвищення курсу закордонної валюти. І так пр. закупило недавно міністерство закорд. справ 36 самоходів для парижської місії, значить — по одному для кожного її функціонера! А кошти цього закупна покриті були виключно франками (отже більше ніж 130 міль-

подумки, одчиняючи інші деревляні скрині. Зненацька крик радості вирвався йому з грудей: перед Миколою лежали нові вбрання, білизна, чоботи, черевики, шапки й багато, багато, иншого. Переглядаючи ці всі скрині, Микола й забув Чінкадавіна. Той стояв наче закненилий, дивлячись зі здивуванням, а деколи й острахом на всі ці незрозумілі дивовижні річі. До чого вони були, Індіянину не міг пояснити собі ніяк, та догадався, що це мусить бути якийсь неоцінний скарб, бо його пан раз-у-раз то скрикував радісно, то потирив руки, то приміряв до себе ці дивні річі перекладаючи їх із місця на місце й розмовляючи з собою, як дитина.

Коли Микола переглянув усі кабінки, хотів піти оглянути самий спід корабля, та його залила вже вода, яка вдиралася через пробиту дірку. — «Треба поспішати», думає Микола, «а то вода все більше підходить і корабель що-раз більше потона. Та що ж тут брати найперше? І це необхідне, й це вабить». Та недовго вагався козак! — Насамперед узяв бочку пороху й барилку куль, по кілька мушкетів, шротівниць та пістолів і дві шаблі. — «Вірними друзями будете мені!» каже Микола. Потім узяв по два вбрання для себе й для Чінкадавіна, два цятки солочок, дві сокири, дві пилки, два топіки й шершери, дві штаби заліза, молот та кілька інших знаряддів,

стійна й Незалежна Україна». «Це єдине. — кажуть вони, — що зможе забезпечити спокій й дасть можливість працювати продуктивно жидівському населенню.

Комітет увійшов у тісні зносини з Мордалевичем, Марусею й іншими повстанськими отаманами.

До Махна відносять ворожо за його вороже відношення до жидівського населення.

Місце перебування комітету в тайні.

„Малопольські“ посли радять.

З Варшави доносять, що там відбувається нарада польських послів із Східної Галичини. Нареди оберталася коло двох справ: 1) як боронитися, коли на заході обговорюватиметься справа Східної Галичини. 2) що робити проти успі-

паперу, чорнила й кілька пер, кресало з губкою, лантух сухарів, барило горілки й руму, полотна сувій та цапа з козою.

Оце все було на думку Миколи необхідне. Зате лишив він багато такого, за що певно инший Європейець ухопився б насамперед, а саме: цілу скриню золотих англійських грошей, яких було більше як 30.000 фунтів штерлінгів. — Лежи собі, людека мамоно! сказав Запорожець вгрядно, «не засліпити нам, блискучі скарби, козацьких очей!» Проте він подбав забрати з кабіни кораблевого щоденника та інші документи, щоб повідомити колись про нещастя, ролічів тих бідолах, які загинули на кораблі. До припливу, а ним думав Микола скористуватися при повороті до берега, треба було ждати з години. Тому постановив наш острівянин використати цей час, щоб по стільких літах злиденного життя знову пообідати по людському.

Отже привіс він до капітанської кабіни шматок шинки, хліба, масла, бриндзи та пляшку вина й поклав оце все на столі, засів із Чінкадавіном на гарних шкурятяних фотелях. Уже одно те, що міг після багатьох років сидіти при гарному столі та їсти як людина з тарілок, справило нашому острівянину незвичайну приємність. А про страви вже й не говори, особливо хліб про який він так часто згадував. Щоб відчутти всю Миколину радість та задоволення, треба б

тюрми. УПС. повідомляє зі Львова: Бу-вний президент міністрів У.Н.Р. за часів Центральної Ради і член української делегації в Берестю Литовським, Всеволод Голубович після однорічного побуту в большевицькій тюрмі станув іноді перед судом чрезвычайки в Харкові і зістав присуджений на 5-літню тюрму в концентраційнім таборі „за державну зраду проти совітів і за участь в протибольшевицькому рухові на Україні“.

Великий злочинець.

В селі Пархові, як передають „Ізвестія Всеросійського Центрального Ісполкома“ в ч 39 — арештовано селянина за те, що він, замість того, щоб здати свої лишки збіжжя, роздав його на сівбу. Ревтрибуналом було предявлено

побути самому на відлюдному острові десять літ серед безперестанних небезпек, страшної нудьги, безмірних невгод та злиднів.

Чінкадавін ніяк не міг отямитися. Він здивовано дивився на свого пана й видно було, що його первістний розум не здає собі ясної справи зо всього пережитого. А вином, яке подав йому Микола в гарній чарці, змочив тільки уста, бо Чінкадавінове піднебіння звикло лише до води й не могло перенести міцного напою. Та зате паланиця сподобалась йому дуже.

Нарешті, якраз коли вже наші острівяне скінчили свій бенкет, надійшов час припливу. Обидва стрибнули пвиденько на сплав навантажений річачами і незабаром хвилі щасливо донесли його до берега.

Чінкадавін був незвичайно цікавий, до чого саме всі ті річі, що вони привезли й якими так тішився його пан. Микола здається відгадав думки Індіянину й хотів йому зробити несподіванку. Він сховався за кущі й убрав на себе білу сорочку й одіж офіціра, узявся в черевики й білі панчохи, до боку припав шаблю, а на голову вдягнув капелюха, — й отак переодягнений вийшов зненацька до Чінкадавіна. Той з переляку подався назад. У голову Індіянину ніяк не могло поміститися, щоб це був його пан; спочатку Чінкадавін був

часописі така: Чернівці, вул. Йосифа ч. 1. Укр. акад. тов. „Союз“ у Чернівцях.

НАГЛІ СУДИ НА ВОЛИНІ.

На всій території волинського воевідства заведено наглі суди.

Цей розпорядок видано міністерством внутрішніх справ і дуже спішно введено в життя.

ХОЛМСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Заповіджена на 22. травня конференція представників Холмщини й Волині з польськими послами цілком не вдалася, бо багато делегатів не прибуло, а ті, що прибули, заявили, що не мають уповноважень до яких небудь переговорів.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ТЕРОР НА УКРАЇНІ.

УПС. повідомляє: Большевицький „Еженедельник“ пише в рубриці „з внутрішнього фронту“: Між

навіть певний, що перед ним стоїть надлюдська істота. Микола сподівався цього, потім дав Чінкадавінові одіж моряка, показуючи як треба вдягатися.

Чінкадавін вислухав, однак проминуло чимало часу, заки він упорався з цим ділом: це ж була для нього новина й така проста річ, як одягатися, представляла Індіянину незвичайні труднощі. Раз-у-раз одягав він щось не так як треба було: сорочку наприклад хтів одягнути доконче на ноги. Напоследок таки з біддю вбрався в неї, але прийшла черга на шаровари: їх хотів натягати неодмінно з халощ. Нарешті по кількох спробах, удалося Миколі вбрати Чінкадавіна як слід.

А що за радість була для Індіянину! З криком сказав наче мала дитина, раз-у-раз поглядав на себе, оглядав своє вбрання й усміхався щасливий то до Миколи, то сам до себе. Лиш одним був Чінкадавін незадоволений: черевиками. Вони його тиснули й хоч як намагався він зробити кілька, спотикався й наприкінці попросив Миколу, той дозволив їх не одягати.

Черевики здавались Індіянині не потрібними й не вигідними. Микола з усмішкою згодився. Він узагалі не хотів і не думав примувати свого джуру робити що-небудь проти волі.

(Далі буде).

Харковом і Полтавою українські повстанці напали на потяг, на якому їхало 140 большевицьких агітаторів на Україну. Повстанці належали до групи отамана Шуби. Майже всіх агітаторів поростріляно.

ВТЕЧА КОМУНІСТІВ З УКРАЇНИ.

УПС. повідомляє зі Львова: 1. відбулося тайне засідання всіх большевицьких провідників. Проводив Раковський. Були присутні також команданти всіх дивізій. Предмет нарад і зміст шифрованих депеш вимінюваних між Харковом і Москвою не відомий. В комуністичних кругах говориться, що золотий скарб так званий совітської України перевезений до Москви. Характеристичне, що родини визначних комуністів України втікають за кордон. Мануїльський сидить в Берліні.

З ПОВСТАНЧОГО РУХУ НА УКРАЇНІ.

УПС. повідомляє: Кам'янецькі большевицькі „Вісти“ повідомляють, що в останніх двох місяцях большевики полонили з Київської губернії 234 повстанців і 7750 дезертирів червоної армії і що в повіті Олександрівським взято в полон 28 повстанців разом з отаманом Бистрицьким.

КУРСИ ЖУРНАЛІСТІВ В ОДЕСІ.

УСП. повідомляє за „Українським Вістником“ з 12. червня. Дня 29. мая відбувся випуск першого курсу червоної школи журналістів в Одесі. Наука тривала три місяці. Прийом в цю школу був поперед усього залежний від поручення управи комуністичної партії а далше від того, чи петент є комуністичним робітником. В цей спосіб підучених журналістів призначено після іспиту до окремих повітових міст. Ходить чутка, що абсолювенти школи журналістів в Одесі майже зовсім опанували штуку читання і писання.

ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКА ГРАНИЦЯ.

Рада послів Антанти затвердила границю польсько-чесько-словацьку на Спизу, Ораві й у Тешині.

З Бразилії.

Ексц. президент Парани вернув з відпочинку до Куритиби.

В останніх часах було лиш 19. випадків смерті через грип в Куритибі. В Буенос Айрес умирають тисячі на сю слабість.

Тепер в Бразилії рахують, кілько коштувало прийняття короля бельгійського. До сего часу не оголошено, бо певно тяжко дорухуватись. Нич дивного, що податки ростуть з кожним днем.

Пишуть, що в С. Матеус не лиш знайшли нафту, але навіть олій земний.

ПОЗІР! — УКРАЇНЦІ З КУРИТИБИ І ОКОЛИЦІ! — ПОЗІР!

Позаяк Товариство ім. Тараса Шевченка в Куритибі має на меті приступити до купна свого власного дому, де би містилось Т-во і школа, а не маючи на се ще повного фонду, комітет тогож Т-ва на засіданню, котре відбулось дня 24. м. м., ухвалив урядити прогульку аж до Гважувіри. Прогулька збудеться в день Успеня Пр. Богородиці т. е. дня 15. серпня (28. ст. н.), разом з тим збудеться на місці прогульки також т. зв. «Сьраєкада».

Цілий дохід прогульки призначений на ціль Народного Дому. Комітет Т-ва ім. Т. Шевченка просить Вп. ПП. Українців з Куритиби і з провінції, щоби були ласкаві причинитись до сеї забави як найчисленнійше, щоби як найвеличавійше відбути сю забаву, а відтак помочи нам вже раз купити свою народню святиню, котрої ми тут у Парані за тільки літ праці не змогли набути.

Хто хотів би їхати з Куритиби, просимо по білети зголоситись до комітету Т-ва, котре замовило спеціальні вагони для сеї цілі. Один білет коштуватиме 5\$ разом з поворотом.

Комітет т-ва ім. Т. Шевченка в Куритибі.

Дня 11/6 с. р. помер по довшій недузї Теодор Кокуруза в Прудентополи на лінії Сетембро. Покійний пережив в Бразилії звиж 20 літ. Сам належав до свідоміших одиниць українських поселенців. Інтересувався всею рю-

бувсь у Зелені Свята, як се було заповіджено, а то з причини дощів. Слідуючий лейлон коли збудеться, повідомиться і у церкві і в часописях.

Будова нової церкви зачнеється, як було писане і оголошене — доперва тоді, коли білети льогерійні розпродадуться. Білетів до розпродажі е ще більша половина. О. Рафаіл віднісся до американських часописей в справі збірки між Українцями в Америці на нашу церкву.

В братство Найс. Серця Христового — за перший рік істнованя — вписалось у цілій околиці Куритиби 563 членів. Найгарнійше розвивається воно в Марцеліні, опісля в Гважувірі — а у Куритибі самій йде воно слабо як і все тут немічне. «Великих слів — велика сила», як сказав Т. Шевченко.

МАРЦЕЛІНА.

По довгих роках, коли то ляцькі склепарі доробились гарного маєтку з Українців, прецінь у сім році народ прозрів, основувши свій церковний склеп. До Директорії входять: Юліян Щербина, Олекса Галицький, Гриць Лишита, Михайло Бичик, Яків Липчак, Гр. Іванків. Склепом завідує Павло Стареправо. Школу веде Степан Буяр. В школі дітей 37. В поблиській кольонії Паса Амарелло школи як не було — так і нема! І вже було у «Праці» поміщено про лінїєство кольоністів — та їм се байдуже!

ГВАЖУВІРА.

В неділю, у Празник Серця Ісусового збулось посвячене кивота (що його зробив Бр. Гавриіл ЧСВВ. в Прудентополи). Кивот сей прегарний жертвував для церкви в Гважувірі п. Семен Брикайло; його жертва рівнож великий дзвін для церкви. Сему старенькому, доброму Жертводавцеві ціла кольонія складає велике й щиросердечне «Спаси-Бі!»

В школі дітей як і було — 22.

Збори Товариства збудуться дня 7. серпня в неділю. Заряд Т-ва просить всіх членів явитись в цілі важних нарад.

НОВА ГАЛІЦІЯ.

В околиці Нової Галіції, на кольонії С. Мігель, має осісти Німців-католиків понад 200 родин.

Української школи нема і взагалі на кольонії нема жалної школи — навіть урядової. Нашим людям се байдуже! Що там школа, коби «венда» була! Молодіж

Українці! Коли такі професори приходять, п'ятувати їх треба в часописях та букмом гнати з оселі. Такий нічого не навчить, а противно багато лиха може паробити. Досить нам і в Бразилії таких просвітителів.

Прим. Ред.: Про сего пана не лиш Баранівка, але й інші оселі моглиб много сказати. От прим. Іваї, Марцеліна і прочі, де він п'явєся до того стану.

ДІТОЧИЙ СВІТ

ПРИГОДИ

МАЛОГО ПЕТРИКА.

(Дальше).

«О, то ти зістанеш у нас,» сказав воєвода, «бодай через три дні; я сам тебе відвезу. А то золото і ті дорогі самоцвіти — то твої.»

Не знав бідний Петрик, що на се сказати. Три дні — довгий час, бабуні довго чекати. Цілу ніч не зажмурив ока. Ні, погалав собі, піду борше сам.

Як лиш заснитало встав, зібрався, помолвився, торбинку з чудесним цвєтом через плечі і далі в дорогу.

По кількох годинах ходу втомився. Не диво, вийшов натще. Почув голод і жажду, а нігде не було ні води, ні хліба.

— Може і зле зробив я, так гадав собі бідний Петрик, що не послухав воєводи Лялича. Хто то знає, яке це нещасте спіткає мене, твій зпизнюся на довше, як тих три дні. А може де в сій пуці і загублюся... Ой, Петрику, Петрику, на що здались тобі науки доброго пустельника?..

XI.

Так говорячи сам до себе, спостеріг зьвіря, якого лишень на образах бачив; з величезною трубою. То був слон. Вів его чорний мурин. — «Ай, хто ви е.» промовив до него Петрик, «дайте, прошу що їсти, бо вмираю на сій пуці.» Мурин відповів ему: «Я з Єгипта, я не розумію багато твоєї мови. Ти хочеш їсти, дуже їсти. Хліб, на — хліб. Ідж, Ідж, малій хлопчику.»

підучених журналістів призначені після іспиту до окремих повітових міст. Ходить чутка, що абсолювенти школи журналістів в Одесі майже зовсім опанували штуку читання і писання.

ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКА ГРАНИЦЯ.

Рада послів Антанти затвердила границю польсько-чесько-словацьку на Спижу, Ораві й у Тешині.

Найновіші вісти.

В Італії поважні неспокої. Між ріжними партіями приходить до борби.

Франція в теперішніх часах думає, що то станеться, коли Німці двигнуться. Яка буде заплата? Не лиш Німці, але і другі народи відвдяться в часті за тогочасну французьку політику.

Між Францією і Англією прийшло до непорозуміння. Причина сего непорозуміння то дрантива Польща. Хто більше наробить лиха в хаті, як не пещена дитина! Бажає сама не знає чого!

Між Англією а Росією прийшло до згоди торговельної. Тим самим потверджується ряд большевицький.

В Лондоні говорять, що теперішнє міністерство англійське в коротці упаде.

Німці твердо стоять при своїм в справі Шлеска.

Між Грецією а Турцією ведеться борба дальше.

В Росії панує нечувана нужда. Велика і сильна Росія, до чого прийшла! Большевики доведуть її до цілковитого упадку, а певно що і самі не двигнуться вже. Нині й найпростіший розуміє, що то є большевизм.

В Польщі вже починають жертих проводити.

Тому, що в Росії почала панувати холера. Задумують військо Врангля завернути до Росії. Певно що много холери се військо принесли і до Бразилії — проте кричать.

сеї цілі. Один білет коштуватиме 50 рад.

Комітет т-ва ім. Т. Шевченка в Куритибі.

Дня 11/6 с. р. помер по довшій недужі Теодор Кокоруза в Прудентоцолі на лінії Сетембро. Покійний пережив в Бразилії звизж 20 літ. Сам належав до свідоміших одиниць українських поселенців. Інтересувався всегда рухом українським та горячо очікував цієї хвилі, щоб дожити та побачити, що нарід виборі собі свою державу. Був безнастанним передплатником часописі «Праця» та довголітнім ревнителем братства Найс. Серця Христового. Покійний, як дивлячись на його жите, був не лиш добрим і примірним християнином, добрим батьком родини, але і взірцевим Українцем. Свої діточки виховав, як рідко в Бразилії. Найстарший син його, п. Семен, є тепер учителем (рядовим) в Маркондес. Сей чоловік справді виповняє свій уряд точно. Старається всіма силами засіяти в серця діточі пізнанне своєї історії, любов до свого народу. В сліди свого батька ідуть і прочі діточки. Дав би Господь, щоб і другі наші батьки українські вєяли собі се за примір і гідно виповняли обовязки свого становища. Покійний походив з Воробіївки, пов. Тарнопіль.

Земля хоч чужа — най стане йому лекшою пера!

Вісти з кольоній

КУРИТИБА.

В школі українській вчить від 14 червня с. р., п. Галя Фалінська, щойно прибувши з Галичини. Наука ведеться на взір шкіл у Старому Краєві. Дітей у школі 25, та однак з причини прихильности дітей до своєї учительки і її до дітей — є надія, що число дітвори збільшиться.

Школа міститься в домі п. Миколи Лисого, де примістилося т-во ім. Тараса Шевченка.

Недавно збулись загальні збори товариства. Предсідателем т-ва вибрано п. Якова Карівця.

Дейлон на дохід нової церкви не від-

раді.

НОВА ГАЛІЦІЯ.

В околиці Нової Галиції, на кольонії (С. Мігелі, мав осісти Німців-католиків понад 200 родин.

Української школи нема і взагалі на кольонії нема жадної школи — навіть урядової. Нашим людям се байдуже! Що там пікола, коби «венда» була! Молодіж росте, аж лячно дивитись. Усі хочуть школи, але тоді як «Морегіяна» огріє. О! Тоді — патріотів нема більших навіть в..... (кольонія, про котру колись згадаємо, а варта згадати.)

В околицях Порту т. в. на кольоніях Новій Галичині, Жанґаді, Ант. Кандідо — основується тепер братство Найс. Серця Христового. Є надія, що братством основаним кольонії піднесуться морально.

ДО ВІДОМА УКРАЇНЦЯМ

в Пальмейрі, С. Барбара і Папагайос Новос.

О. Рафаїл Криницький ЧСВВ. звідать повиспі кольонії дня 23. серпня с. р. (вівторок). До Пальмейри прибудуть 23. серпня, опісля від'їдуть до Папагайос Новос, щоб миропомазувати діти нашого обряду. Порядок точний. Коли священник буде в С. Барбара — звідомиться тамошних Українців з Пальмейри.

СПРИТНИЙ УЧИТЕЛЬ.

Пишуть нам з оселі Баранівки ось таке:

Учитель п. Федь Пук учив в нас діти через два і пів місяця, мимо сего що згодився на рік. Прийшов до нас майже нагий та босий, ми приняв, бачучи бідаку, таї не щадили гроша. Маючи на цілі, що ось де що навчить наші діточки українські, дали йому 90\$ місячно й добрий вікт. Тим часом сей панок, як підкріпився трохи, узав у п. Й. Малика годинник, скуляри, панчохи, грохи гроший таї смикнув з оселі.

Поїхав сарака у Куритибу, таї представився, що він Поляк.

От, як то можна повірити такому чоловікови. Видко, що він і в Галичині нічим ліпшим не був. Сей панок вже не на одній оселі показав чим єсть, тому перед такими пананами треба матись на бачности. Він і до келішка любить заглядати, проте не дивота, що на таку шпідлу службу пустився.

Так говорячи сам до себе, спостеріг звіря, якого лишень на образах бачив; з величезною трубою. То був слон. Вів его чорний мурин. — «Ай, хто ви є,» промовив до него Петрик, «дайте, прошу що їсти, бо вмираю на сій пущі.» Мурин відповів ему: «Я з Єгипта, я не розумію багато твоєї мови. Ти хочеш їсти, дуже їсти. Хліб, на — хліб. Ідж, ідж, малий хлопчику.»

То кажучи, дав хліба і сушених овочів. Петрик заїдав.

— «А пити хочеш,» спитав мурин, на вина.»

Петрик напився і покріпився на сплах. — Не бійся того слоня; то добре звіря. Его посилає мій пан вашому Королеви. Я тебе возьму, з собою, поїдемо до короля. Ми приятелі. Там буде добре, добре. Будуть гроші, вино, горівка і забава. А потому вернемо до мого пана до Єгипту...» І схопив молодого Петрика під пахи і посадив на слоня. Вигідно було сидіти, бо слон мав на собі крісло вибите оксамітом а над ним парасоль з шовку. Петрик хотів би був так вигідно подорожувати безустанку, але не знав, чи слон їде дорогою, що веде до їхнього замку. Спитав о те мурин, а він відповів:

— «Я також заблукався, але заєдно їду на північ. Тільки знаю, що Біґрат мав деє тут бути по лівій руці. Маю на слоні їди і питя подостатком й на місяць, нічого не боюся...»

Нараз видалося Петрикови, як би пізнавав дорогу, котрою йшов до пустельника. Просить мурин, щоб пустив его.

— «Ні, ні, малий хлопчику, ти вже не будеш ходити пішки; ми поїдем оба аж до Єгипту. Там так красно.»

— «Ні!» відповів Петрик і став просити, щоб пустив, бо бабка сліпа чекає на него.

— «Добрий хлопчику,» сказав мурин, «то ти до бабки спішишся. Я тебе сам завіз би до неї, та спішує до короля.» (Далі буде)

На лінії Рійо дос Патос продається 2 шакри. Один під ч. 4, другий під ч. 9. На першій забудовання і обгорода відповідна на плянтацію. На другій мешкальний дім і цілковите урядження бровару і проча земля ціла з гервою і наоколо обгороджена.

Хлоби хотів купувати хай зголоситись до властителей Максима і Катерини Лопатюків в Прудентополіс.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araújo

Бувши асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости жінок і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувши асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченні недуг крові уживдєсь 914 i 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Праця 7 de Setembro

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капляшкочних, купую всякі провукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira Paraná

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORBATCH

CURITYBA r Varão do Rio Branco 19 c. p. 187.

Др. Мирослав Шеліговський

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувши асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жєнщинам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica Luzilana
Cunilibana — Porter

КЕЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (Ул. Гвассу — Куртиба)???

ПИВА

ЛІСНІ: Аляксандра, Люзітана, Гамбург, Куртибана, Паранессе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демокрита, Портер.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки різнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА

у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різнорода матерій, від найкращих до найдорозших: касеміри, чисто вовнині пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стаяжки, капелюхи солом'яні шитки до шита, вишиваня і ручних робіт, зливові налі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо,

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІА,
КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начинє, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі провукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de Kutchma & Dunetz.

Rua Visconde de Nacar — União da Victoria — Paraná.

Кривава книга.

16)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

24. У ЛЬВОВІ (прод. з 30 ч.) На це заявили залізничники, що воліють вмерти, чим складати таку присягу. Іх до

Іду, яку йому приносила жінка, не передавали.

25. В ЛИСНЕВИЧАХ коло Пустомит шукала польська жандармерія за Семком Мотою, а коли його не знайшла, любила тяжко і ограбила його жінку Ксенюку Мота. (С. К. Х., Г. Ж.) Іванови Накопєви у тим самім селі відтяла полева жандармерія палець зі слюбним перстєнем, скадувано і жінку і тєстя. (Свїдки як вище).

Atlantica

Luzilana

Caritibana — Porter

НАЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Г'васеу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Каритибана, Паранансе; **ТЕМНІ:** Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Англія, Вілья, Вода Столова, Женжі-бред; **ГАЗОВІ:** Цитрині, Абакапі, Мадри, Помаранч, Солова вода.

Паче Халборобі! Купуємо кожду селіньє ячменю і платимо найлучші ціни! Продаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибиране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Однородний склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловського.

Габрієль Шірес

КУРИТИБА

П'южа Мунісіпал ч. 1—4
Саріва п'южа ч. 74 — Телеф. ч. 172
Адрес телеграфічний: „Gabriel“

МАТЕРІЯЛ — АРМАРИНЬОС

Продаж гуртовна.

Однородна фірма, яка спроваджує товари зорог з першорядних фабрик краєвих і заграничних.

Представителі фірми: М. Войтович, Робініан П'южа, С. Катрину, Р. Гранде.

ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА
у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільнічі, як також різного рода матерій, від найтанших до найдорожших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи соломяні пилки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимов налі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф'рб, свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz

Prudentopolis Paraná

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив ще в р. 1908 у велиім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукта хлборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який завжди заосмотрений в різнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізи, начинє кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

печатня об. Ваиліян в Прудентополи.

МАТЕРІЯЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

24. У ЛЬВОВІ (прод. з 30 ч.) На це заявили залізничники, що воліють вмерти, чим складати таку присягу. Їх до шпиталю не відіслано і вони оба померли в таборі.

В маю 1919 померло в шпиталі на полтехніці двох українських старшин. Коли на їх похорон прийшли українські священники і багато української інтелігенції, з'явився польський офіцер, добув шаблі і розігнав учасників похорону і священників, кажучи, що ніякого похорону не буде. Та коли люде розійшлися, велів він польському священникови похоронити померлих. При всіх інших похоронах померлих Українців-жовнярів, польські поліціянти на основі мабуть вишого приказу — перепинювали священників у відправі похорону по нашому греко-католицькому обряду не дозволяючи відчитувати молитов і Євангелія. Дня 29. палюлиста 1918 р. арештували польські власти Семена Щипинського і Осипа Годованського, банкових урядників, волочили їх по різних арештах, вязницях, доки один із них — Годованський — не помер із перестуди; другого — Щипинського — по півторамісячнім вязненню в кінці без переслухання випустили на волю.

Дня 12. грудня 1918 привезено до вязниці на Замарстинові суддю Устияновича так побитого Поляками що лежав цілий тиждень непорушимо. Тіло його було повне синяків. (С. І. Р.)

З початком липня 1919 приарештували Поляки у Львові на припоручення варшавського правительства 10 осіб як заложників. Між ними були також др. Савчак, др. Овчарський і о. Сембратович. Закладників тих держано як звичайних арештантів у заперті через півтора місяця, причім о. Сембратовичови не дозволено навіть відправляти богослужень. Закладників випущено щойно на інтервенцію англійської місії.

В червні 1919 приарештували Поляки у Львові також українського поета Миколу Голубця. Він був саме реконвалесцентом по тифі. Замкнено його в будинку полевой жандармерії у Львові при вул. Личаківській. Тут збили його страшно, в нелюдський спосіб, наложили йому кайдани і не давали майже нічого їсти.

шукала польська жандармерія за Савкою Мотою, а коли його не знайшла, побила тяжко і ограбила його жінку Ксенюку Мота. (С. К. Х., Г. Ж.) Іванови Накошеви у тім самім селі відтяла полева жандармерія палець зі слюбним перстеном, скатувано і жінку і тестя. (Сьвідки як вище).

ПОЗІР! — ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛИ І ОКОЛИЦЯІ

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кождий дістати з доброї стали фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кождий Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka

Prudentopolis Paraná

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

— de —

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — С. № 21 — Paraná

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запаху та і тано, як в жаднім іншім склепі.

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Всякі записи, розписи, реєстремента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, тай і тано.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тано. Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода заліззя.

Продаємо сіль, муку, каву, в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше, як у инших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка.